tust), mille põhjal otsusele jõutakse, nagu oleks põhjaeesti murre Stahl'i aegu lõuna-eesti omale palju lähemal olnud kui XIX a. s. alul, ja kus lõpuks selgitatakse eelmise murde arvatavaid paremusi järgmisega võrreldes. Ka avaldas S. oma seisukohti eesti kirjakeele korraldamise kohta Rosenplänter'i Beiträgedes (XVII, 1825, lk. 1—25) ja brošüüris »Bemerkungen über O. W. Masings Beitrag zur ehstnischen Orthographie« (Pärnu, 1826), mis sisaldab nii mõnegi õige ja viljaka mõtte.

Recke-Napiersky IV, Beise II; Napiersky, Pred.-Lex. III; F. J. Wiedemann, Gramm. d. Ehstn. Sprache (1875), lk. 15 j., 34 j. *A. S-te.*

**STERN, Friedrich Siegmund,** graafik ja maalikunstnik, sünd. 22. VIII 1812 Kuigatsis Valgamaal, õppis joonistamist prof. K. A. Senff'i (vt.) juures Tartus ja jätkas õpinguid Peterburi kunstideakadeemias, mille lõpetas a. 1838 vabakunstniku astmega. Reisinud mõnda aega Baltimail ja Soomes, töötas S. Tartus F. L. v. Maydell'i ateljees ning G. F. Schlater'i (vt. neid) kivitrükikojas ja asus a. 1841 joonistusõpetajana ametisse Kuresaare aadlikku kreiskooli, mis a. 1861 muudeti progümnaasiumiks. Seal teotses S. peaaegu elu lõpuni. Ta suri 10. V 1889 Riias. — Olles peamiselt maastikumaalija, töötas S. ka eriti kivitrüki alal; temalt on m. s. pärit rida kivitrükke Tartu, Võru ja Kuresaare vaadetega. Arvat. v. Maydell'i mõjul, kes 1840-dail aa. Õp. E. S.-is organiseeris jooniste kogumist eesti rahvariietest, asus S. Saaremaa rahvariiete albumi koostamisele, mis tiitliga »Die Trachten d. XII Kirchspiele d. Oeselschen Kreises« ilmus erilehtedena Kuresaares aa. 1856—71 (1858—64?), sisaldades 14 (?) lehte värvilisi kivitrükke. Ümbertöötatud kujul ilmus see teos hiljemini tiitliga »Album oeselscher Bauerntrachten« (20 lehte); viimasest ilmus a. 1914 Riias järeltrükk (13 lehte). H. E. Schlichting'i (vt.) »Trachten d. Schweden . . .« kõrval on S.-i album olnud Eestis tähtsaimaks etnograafiliseks pilditeoseks, mis säilitanud oma väärtuse tänini.

Neumann, Lex.; S.-i teose järeltrüki (1914) eessõna. *F. L.*

**STERNBECK, Otto,** politika- ja riigikaitse-tegelane, sünd. 12. XII 1884 Järvamaal Albu v. väiketaluniku pojana, õppis Tallinna keskkooles, oli »Teatajale« kaastöö tegemise pärast ja muil põhjusil sunnitud a. 1902 koolist lahkuma ja siirdus järgm. a. Berni ülikooli, teotsedes samal ajal Vene sots.-dem. organisatsioones. 1904. a. tabati S. keelatud kirjanduse toomisel üle Vene piiri, istus üle a. Kamenets-Podolskis eeluurimise all, kuid mõisteti 1905. a. mais kohtu poolt õigeks. Selle järel võttis ta agarasti osa kodumaa sots.-dem. liikumisest, kuni ta 1905. a. dets. Tallinnas ühes A. Ostra (vt.) ja teistega vangistati. Aa. 1906—10 elas S. väljasaadetuna Narõmis Tomski kub. Õiendanud 1911. a. eksternina küpsuseksami, ei pääsenud S. politilise ustavusetuse tõttu Vene ülikooles üliõpilaseks ja oli 1912—14 Helsingi ülikoolis vabakuulajaks füüsika-matemaatika teaduskonnas. Ilmasõja puhkemisel astus S. reamehena-vabatahtlikuna Vene sõjaväkke, kus ta lahinguis Saksamaa vastu ülesnäidatud vahvuse eest ülendati dets. 1915 lipnikuks. 1917. a toimis S. Tallinnas Eesti sõjaväelaste ülemkomitee liikmena ja komandandina I Eesti diviisi staabis ja siirdus 1918. a. veebr. Venemaale, kust juunis samal a. tagasi pöördus. Vabadussõja alul dets. 1918 määrati S. I kaitsepataljoni ja mais 1919 8. jalaväe-polgu ülemaks, kellena osa võttis mitmest operatsioonist Nõukogude-Vene vägede vastu. 1921. a algusest peale kuni praeguseni on S. toiminud sõjaväe laskeinspektori kohal, tõustes koloneli aukraadini. S. on teinud kaastööd mitmele ajalehele, eriti »Sotsialdemokraadile« aa. 1917—18; ka on ta avaldanud poleemilise artikli «Dogmast ja kriitikast, teoriast ja praktikast«, koguteoses »Ääsi tules« II (Peterburi, 1910) ja ühe vihu K. Marx'i »Kapitali« I köite tõlkest (Tall., 1910).

Isikl. j. m. saadud andmed. *T.*

**STIEDA, Wilhelm,** statistik ja ajaloolane, sünd. 1. IV 1852 Riias kaupmehe pojana, õppis aa. 1869—73 Tartu ülikoolis esiti keemiat, siis tulundusteadust, jätkas oma õpinguid Berliinis ja Strassburgis, omandas a. 1875 Tübingenis doktori astme riigiteaduse alal ja sai samal alal a. 1876 eradotsendiks Strassburgi ülikoolis. A. 1877 saanud erakorral. professoriks Tartu ülikoolis, omandas ta siin a. 1878 mag. ja 1879 doktori astme geograafia, etnograafia ja statistika alal ja sai korral. professoriks. A. 1892 asus ta Berliini Saksa riigi-statistikaameti liikmeks, siirdus a. 1884 professoriks Rostoki ülikooli ja sealt a. 1898 Leipzigi. A.-st 1920 on ta Leipzigi ülikooli esindaja kohalikus kaubandus-ülikooli senatis. — S. pidas Tartus olles loenguid politilisest geograafiast ja statistilistest ainetest ja asutas veel praegu funktsiooniva statistikakabineti ülikoolis. Peale selle avaldas ta rea töid Baltimaade tööonduse ja kaubanduse ajaloo alalt, milledest on tähtsamad: Die gewerbl. Tätigkeit in d. Stadt Dorpat (Tartu, 1879), Revaler Zollbücher u. Quittungen des 14. Jahrh. (Halle, 1886), Zur Geschichte d. Buchgewerbes in Riga (Archiv f. Gesch. d. deutsch. Buchhandels VI, a. 1881), Die Entwickelung d. Buch-Gewerbes zu Dorpat (*ibid.* VII, a. 1882) ja